

ISBN: 978-625-7014-16-8

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A. Ş.

Ketebe Yayınları: 226

Tarih



**Editör**

Sezai Saraç

**Kapak**

Harun Tan

**Düzeltili**

Cihan Aldık

**Mizanpaj**

Nilgün Sönmez

**1-8. BASKI**  
2010-2018

**KETEBE'DE**

**1. BASKI**

Şubat 2020  
İstanbul

ketebe.com

**Ketebe Yayınları**

**Sertifika No. 34989**

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212. 612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

**Baskı ve Cilt**

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad.

No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok

Kat: 2 34310 Haramidere -

Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452

Tel: 212.412 17 00

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir.  
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

# Paşaların Hesaplaşması

Küller Altında Yakın Tarih Dizisi - 5



M U S T A F A   A R M A Ğ A N

KETEBE

---

## Mustafa Armağan

Urfalı bir anne-babanın çocuğu olarak Cizre'de dünyaya geldi (1961). Üniversiteye kadarki eğitim hayatını ilk yazı denemelerine başladığı Bursa'da tamamladı. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden 1985 yılında mezun olduktan sonra İÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde yüksek lisansa başladıysa da, yayıncılığın cazibesine kapılarak uzun yıllar İlim, Risale, İnsan, İz, Ağaç ve Etkileşim Yayınları'nda editör, yayın danışmanı ve yayın yönetmenliği görevlerinde bulundu. *İzlenim* dergisini yönetti.

Bugüne kadar 50 kitaba imza atmış olan Armağan özellikle tarih yazıları ve kitaplarıyla geniş bir kitleye ulaşmayı başardı. Halen *Derin Tarih* dergisi genel yayın yönetmenliği, Ketebe Yayınları'nda yöneticilik ve Akit TV'de Yavuz Bahadıroğlu ile Kayıtdışı Tarih programcılığı yapmaktadır. Yaygın bir okur kitlesine ulaşan ve çoğu yayınevimizden çıkmış olan kitapları arasında şunlar sayılabilir:

*Abdülhamid'in Kurtlarla Dansı* (3 cilt), *Kızıl Elma Peşinde Bir Ömür: Fatih Sultan Mehmed, Büyük Osmanlı Projesi, Tek Parti Devri, Satılık İmparatorluk, Yavuz Sultan Selim Han, Âsım'ın Nesli, Ayasofya Entrikaları, İnsan Yüzlü Şehirler, Korku Duvarını Yıkma, Osmanlı'nın Kayıp Atlası, Kır Zincirlerini Osmanlı, Avrupa'nın 50 Büyük Yalanı, Bilinmeyen Yönleriyle İsmet İnönü Gerçeęi, Kâzım Karabekir'in Gözüyle Yakın Tarihimiz* (2 cilt), *Osmanlı'nın Mahrem Tarihi, Osmanlı: İnsanlığın Son Adası, Küller Altında Yakın Tarih, Yakın Tarihin Kara Delikleri, Yakın Tarihte Efsaneler ve Gerçekler, Osmanlı Sultanları Albümü.*

# İçindekiler

Önsöz .....	9
-------------	---

## I

### PAŞALARIN HESAPLAŞMASI

Zafersiz kahraman: İnönü .....	15
Fevzi Çakmak ve Kâzım Karabekir nasıl unutturuldu? .....	37
Peki Genelkurmay ‘Karabekir açılımı’na hazır mı?.....	45
Karabekir’in alternatif yakın tarihi: “19 Nisan 1919’da Trabzon’a çıktım” .....	49
Derkenar: <i>İstiklal Harbimiz</i> kitabı uğruna milletvekilliğinden vazgeçen meçhul kahraman .....	55
Kâzım Karabekir’in söyleyemediği gerçekler .....	60
Asıl paşalar tutuklaması 1926’daydı.....	67
Tarih açılımı Refet Paşa ve Çerkez Ethem’i de kapsayacak mı? .....	74

## II

### BİR TARİH AÇILIMI

M. Kemal yalnız dinin değil, ordunun da siyasetten ayrılmasını istemişti.....	83
Atatürk “bayrak inkılabı” yapmak istemiş.....	92
Dışişleri Bakanlığı’nın Lozan hatası .....	95
Mustafa Kemal’in Fatih ve Yavuz hakkındaki fikirleri neden değişti?.....	98
Atatürk: O benim babam değil!.....	116
Ankara’nın adı “Atatürkkent” olacaktı!.....	124
“Atatürk bugün yaşasaydı?” tartışması.....	132
CHP oy kaybetmemek için türbe açılımı bile yapmıştı.....	138
CHP <i>Nutuk</i> ’u bile yasaklatmıştı.....	146

## III

### DARBELER VE MENDERES

İlk darbe girişimimiz Kuleli Vak’ası’nın içyüzü .....	153
Menderes’in akıbetini değiştirebilecek son fırsat böyle kaçmış.....	159
Adnan Menderes İmam-ı Azam’ın Bağdat’taki türbesinde neler düşündü?.....	165
Bir askeri mahkeme, darbecileri beraat ettirmişti.....	175
Köprülü hoca bunu da demişti: .....	195
“6-7 Eylül olaylarını Menderes tertiplemişti!” .....	195
27 Mayıs’ın artçı darbeleri .....	201

## IV

### KÜRT AÇILIMI

1924'te Diyarbakır'da toplanan Türk-Kürt Kongresi.....	209
M. Kemal'in 1919'da Kürtlerle ilgili sözleri nasıl sansürlendi?.....	216
Dersimli Seyyid Rıza'nın evinden hangi kitaplar çıkmıştı? .....	224
Şeyh Said, Kürt devletinin başına bir Türk'ü mü geçirecekti? .....	230
Çerkez Ethem'in abisi Atatürk'e 'Kürt açılımı' önermiş.....	237
'Dersim tabusu'nu yıkanlardan biri de Necip Fazıl'dı .....	244

## V

### MONDROS, SEVR VE LOZAN GERÇEKLERİ

Lozan gerçeekte neydi? .....	251
Sevr'in Lozan'a miras bıraktığı o "tehlikeli" madde .....	253
Suriye sınırının bir asırdır kanayan yarası.....	259
ABD Başkanını Peygamber ilan eden "Cumhuriyet" yazarı kimdi?.....	266
TBMM bir Osmanlı Meclisi miydi? .....	270
İlk kurşun ve Hasan Tahsin efsanesi .....	277
Yargıtay'ın tarihine kısa bir bakış .....	290
Mecelle Yargıtay tarafından hazırlanmıştı .....	290
Yararlanılan yayınlar.....	297



# Önsöz

Tarihin yapıldığı nadir anlardan geçiyoruz. Daha doğru bir deyişle geçmiş ile bugünün hemzemin geçidinde duruyoruz. Hemen her gün hayatımızda bazı köhne dallar kırılıyor ve yerlerine yenileri çıkıyor. Üstelik kırılıp dökülen parçaların sesleri yalnız içeride değil, Çin’de, Mısır’da, Amerika Birleşik Devletleri’nde ve İngiltere’de bile duyulmakta.

Türkiye Turgut Özal’la birlikte, özellikle de son 20 yıl içerisinde ciddi bir kabuk değişimi sürecini yaşamakta. Ekonomi, siyaset, sosyal hayat, basın, kültür, ulaşım, iletişim, sağlık, dış politika vb. alanlarda her ay, hatta neredeyse her hafta çığır açıcı değişimler ve hamlelerin soluk soluğa yaşandığına tanık oluyoruz.

Eskiden etrafımızın kötü niyetli düşmanlarla çevrili olduğuna inanırdık. “Herkes”, başka işleri güçleri yokmuş gibi, bize düşmandı. Yaygın deyişle söylersek, “Türk’ün Türk’ten başka dostu yok”tu. Bugün sadece bazı marjinal kesimlerin kelime dağarcığına sığınıp kalmış olan “Sevr Sendromu”, bir zamanlar sanılandan çok daha yaygın bir ürküntü sebebiydi.

Çok şükür ki, bu içe kapalı anlayış artık yıkılıyor. “Korku duvarları” birer birer aşağıya iniyor. Türkiye uzun bir kâbus dönemini nice acılarıyla birlikte yaşadıktan sonra nihayet